

Tájékoztató az idénymunka és a mezőgazdasági idénymunka fogalmáról

Az idénymunka fogalmát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: **Mt.**), valamint az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: **Efo tv.**) rendezi.

I. Az idénymunka

Az idénymunka olyan tevékenység, amely

- a munkaszervezés körülményeitől függetlenül
- az év valamely időszakához vagy időpontjához kötődik [*Mt. 90. § (c) pont*].

A tevékenység akkor nevezhető idénymunkának, ha az elvégzendő munka **objektív okok miatt csak az év meghatározott időszakában** végezhető. Az objektív elem általában **természeti okra** vezethető vissza.

Egy adott munkavégzés abban az esetben minősíthető idényjellegű tevékenységnek, ha az adott áru, vagy szolgáltatás természetéből fakadó objektív körülmények miatt a munkavégzés jelentősen eltérő mennyiségű bizonyos időszakokban, elsősorban azért, mert jellegénél fogva az év adott időszakához kötődik. Amennyiben a munkavégzés időszakossága részben vagy egészben a munkaszervezés körülményeitől, a megrendelői igények változása miatti eltérő piaci körülményektől függ, a munkavégzés nem minősíthető idénymunkának.

Példa: A munkáltató szerint a kandallógyártás idényszerűen, lökésszerűen jelentkező gyártási mechanizmust igényel, melyre figyelemmel a munkavállalók idényjelleggel végzik munkájukat. Az ellenőrző hatóság, majd a bíróság is úgy ítélte meg, hogy idénymunkáról akkor lehet szó, ha az elvégzendő munka objektív okok miatt csak az év meghatározott időszakában végezhető el. Objektív ok pedig csak a munkáltatótól független, általa nem befolyásolható körülmény lehet, ami nem függhet össze azzal, hogy azt a tevékenységet a munkáltató szempontjából mikor célszerű, illetve gazdaságos elvégezni. A rendkívüli jogorvoslati eljárásban a bíróság kimondta: a kandallógyártási tevékenység idénymunkának nem minősíthető, mert az eltérő mértékű munkavégzésre nem időjárási, munkakörülményi vagy szükségleti okból kerül sor, a vasszerkezeti munka egész évben végezhető. A megrendelések időszakos hullámváltozásából eredő egyenatlenségeket a munkáltatónak más intézkedések megtételével kell elhárítania (raktárra történő termelés stb.).

Az idénymunka mindig az összes körülmény vizsgálata alapján minősíthető. A megítélésnél különösen lényeges, nélkülözhetetlen ismérv az objektív körülmények fennállása, pl. az adott munka valóban csak tartósan fagypont fölötti hőmérséklet esetén végezhető, vagy sem. Ennek eldöntése szakértői igénybevételével is járhat. Az idénymunka megállapítása során fontos

megjegyezni azt, hogy az **mindig egy adott munka tekintetében kell vizsgálni**, nem a munkáltató egész tevékenysége szempontjából.

Ha a munkáltató a mezőgazdasági termény betakarításán kívül feldolgozóipari tevékenységet is folytat, ez utóbbi tevékenység nem minősíthető idénymunkának, ha nem áll fenn olyan objektív, a munkaszervezés körülményeitől független ok, - például a feldolgozásra kerülő termény romlandósága - mely megalapozná a munkavégzés idényszerűségét.

Attól azonban, hogy a feldolgozásra kerülő termény romlandósága miatt a feldolgozóipari tevékenység esetlegesen idényszerűnek minősül, az még nem számít mezőgazdasági idénymunkának.

Ennek a ténynek, csak az Mt. alapján történő, általános munkaviszony szerinti foglalkoztatás során van jelentősége, **azaz idényszerű feldolgozóipari foglalkoztatás nem történhet az Efo tv. szerinti „mezőgazdasági idénymunka” keretében.**

II. Mezőgazdasági idénymunka

Az előző jellemzők alapján **idénymunka tipikusan a mezőgazdasági munka.**

Az Efo tv. is szabályozza az idénymunka fogalmát: e szerint az idénymunka az Mt. 90. § c) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő munka.

Mezőgazdasági idénymunka esetén az év adott időszakához vagy időpontjához kötődőnek kell tekinteni az olyan munkavégzést is, amely az előállított növény vagy állat **biológiai sajátossága miatt végezhető el kizárólag abban az időszakban vagy időpontban.** [Efo tv. 2. § 7. pont]

Az Efo tv. a *mezőgazdasági idénymunka* fogalmát két csoportba rendezi:

1. a munkavégzés ágazati besorolása szerint

- a növénytermesztési, erdőgazdálkodási, állattenyésztési, halászati, vadászati ágazatba tartozó munkavégzés, továbbá

2. a megtermelt mezőgazdasági termékekkel kapcsolatos tevékenység szerint

- a termelő, termelői csoport, termelői szervezet, illetve ezek társulása által a megtermelt mezőgazdasági termékek **anyagmozgatása, csomagolása** - a továbbfeldolgozás kivételével –
- *feltéve, hogy azonos felek között a határozott időre szóló munkaviszony időtartama nem haladja meg egy naptári éven belül a százhusz napot.

Példa: a munkáltató érvelése szerint a munkavállalók parkosítást végeztek, amely Magyarország éghajlatára és időjárására figyelemmel szezonális jellegű mezőgazdasági

* 2026. január 1. napjától hatálytalan

munkának minősül. A hatósági döntést felülvizsgáló bíróságok megerősítették a hatóság álláspontját azzal, hogy a növények ültetése még idénymunkának tekinthető ugyan, ám a földmunka és a tereprendezés már nem minősül idényjellegű mezőgazdasági tevékenységnek.

A fentiekből következően, **a mezőgazdasági idénymunka törvényi definíciója** valamennyi lényeges és szabályozni érdemes területet lefed, amit a mezőgazdasági tevékenység jelent, **tehát a megtermelt növények és nevelt állatok teljes életciklusához kapcsolódó minden tevékenység mezőgazdasági idénymunkának minősül, a továbbfeldolgozás kivételével.**